

WIJSZO HOUDT ZOVEEL MOGELIJK KINDEREN IN REGULIER ONDERWIJS

FEBRUARI 2024

Zoveel mogelijk doen om leerlingen in het reguliere onderwijs te houden. Dat is de inzet van het Orthopedagogisch Didactisch Centrum Meppel (OPDC) dat valt onder de afdeling Meppel van samenwerkingsverband PO22.03. Eén van de drie afdelingen van het OPDC is WijsZo, waar leerlingen met gedragsproblemen tijdelijk onderwijs en zorg krijgen met de inzet dat ze kunnen terugkeren naar het (reguliere) onderwijs. Karin Hilgenga en Sander van de Belt vertellen over de werkwijze en de resultaten van WijsZo. Hilgenga is coördinator van afdeling Meppel van het samenwerkingsverband en leidinggevende van het OPDC en Van de Belt is teamleider van WijsZo.

Het OPDC Meppel ondersteunt leerlingen van reguliere basisscholen en heeft daarvoor drie afdelingen: de ambulante dienst die interventies uitvoert op school, de orthopedagogen die diagnostisch onderzoek uitvoeren en adviseren, en WijsZo, een tijdelijke voorziening voor kinderen die in het reguliere onderwijs vastlopen vanwege gedragsproblemen en waarvoor ambulante ondersteuning niet voldoende is. Inzet van WijsZo is om zoveel mogelijk kinderen in het reguliere onderwijs te houden, het aantal verwijzingen naar gespecialiseerd onderwijs te verminderen en thuiszitten te voorkomen.

TERUG NAAR REGULIER

Worden kinderen die vanwege gedragsproblematiek vastlopen in het reguliere onderwijs regelmatig verwezen naar gespecialiseerd onderwijs, de ervaringen van WijsZo laten zien dat dat niet altijd nodig is. De afgelopen drie jaar ging vijfenzeventig procent van de kinderen na een interventie van WijsZo terug naar het reguliere onderwijs, vertelt Van de Belt. "Voor de andere vijftwintig procent was so of sbo de meest passende plek. Gelukkig konden zij allemaal thuisnabij worden geplaatst."

Dat de meeste kinderen teruggaan naar het regulier onderwijs is te danken aan de werkwijze van WijsZo, waarin samenwerking met ouders en met de reguliere school, maar ook met jeugdzorg en het gespecialiseerd onderwijs een belangrijke rol speelt.

DEZELFDE TAAL

In principe worden kinderen voor twintig schoolweken bij WijsZo geplaatst. Het kind blijft ingeschreven bij de reguliere basisschool, die ook zorgplichtig blijft. Na een wen- en observatieperiode van een paar weken, zetten de gedragspecialisten van WijsZo individuele en groepsinterventies op maat in. De interventies zijn erop gericht dat de

gedragsproblematiek van het kind vermindert zodat het terug kan naar de reguliere school.

“Omdat school- en thuisfactoren vaak een rol spelen bij de gedragsproblematiek, worden de ouders en de school heel nauw betrokken bij het proces”, vertelt Van de Belt. “Voor het welslagen van de interventies is het essentieel dat ouders en school dezelfde taal gaan spreken, zodat het kind thuis en op school op dezelfde manier wordt benaderd. We evalueren de effecten van de interventie regelmatig met de ouders en met de school. Maar ook een oudertraining maakt deel uit van de interventie. Het mooie is dat niet alleen het kind, maar ook de omgeving - de leerkracht, het team, de ouders - sterker worden. Dat maakt deze aanpak heel krachtig.”

KORTE LIJNTJES

Na twaalf weken wordt met de ouders en de school besproken of de terugkeer naar de reguliere school in gang kan worden gezet. “In de meeste gevallen stellen we dan vast dat het kind kan starten om het geleerde toe te passen in de eigen school”, vertelt Van de Belt. “Dat doen we stapsgewijs. We plaatsen het kind gefaseerd terug, te beginnen met één dag. Er is tijdens dat proces intensief contact met ouders en school: hoe gaat het thuis en op school? Moeten we zaken bijstellen? Gaandeweg breiden we het aantal dagen uit totdat het kind weer helemaal meedraait op de reguliere school. Als het nodig is, kunnen

we nogmaals twintig weken aanvragen.”

Het is niet de bedoeling dat WijsZo fungeert als tussenstation in de route naar gespecialiseerd onderwijs, benadrukt Hilgenga. “Daarom kijken we bij de aanmelding heel goed of het kind echt gebaat is bij een WijsZo-interventie. Het kan immers ook om een kind gaan waarvan in feite al duidelijk is dat het beter past in speciaal basisonderwijs (sbo) of gespecialiseerd onderwijs. Natuurlijk gebeurt het ook dat dat gaandeweg duidelijk wordt. In dat geval stroomt het kind vanuit WijsZo door naar gespecialiseerd onderwijs. We maken tijdens het traject ook vaak gebruik van de expertise van het gespecialiseerd onderwijs. De lijntjes zijn kort.”

De resultaten mogen er zijn, zo blijkt uit de uitstroomcijfers, maar ook uit de feedback van leraren en ouders. “We hadden kort geleden een stakeholderoverleg,” vertelt Hilgenga, “en daar kwam een aantal sterke punten van het OPDC nadrukkelijk naar voren, bijvoorbeeld dat de lijntjes kort zijn, dat we snel bereikbaar zijn, snel antwoord geven en dat we geen wachtlijst hebben.”

BUITEN BESTAANDE KADERS

Dat laatste heeft onder meer te maken met het feit dat er afspraken zijn gemaakt met de gemeente: WijsZo hoeft jeugdzorg niet meer op indicatiebasis aan te vragen, maar krijgt van de gemeente een bepaald

subsidiebedrag. “Daar zijn we heel erg blij mee, want dat maakt een goed geïntegreerd onderwijs-zorgaanbod mogelijk en voorkomt bureaucratie en wachtlijsten”, zegt Hilgenga. “Het heeft trouwens wel tijd gekost om dit zo met de gemeente te regelen, want alle betrokkenen moesten buiten bestaande kaders gaan denken. Je moet niet meer uitgaan van de financiële stromen - wie betaalt wat - maar van de bedoeling, de ambitie. Dat is echt een cultuuromslag die tijd kost en waar we veel in hebben geïnvesteerd.”

Toch kan het nóg beter: soms blijkt gaandeweg dat de problematiek van een kind zo gecompliceerd is, dat er meer nodig is dan WijsZo kan bieden. “We willen bijvoorbeeld systeemtherapie inzetten als de thuissituatie hierom vraagt”, geeft Van de Belt als voorbeeld. “Omdat we niet met één zorgaanbieder werken, hebben we in zo’n geval vaak met wachtlijsten te maken. Daardoor kan een WijsZo-interventie langer duren dan nodig is.”

“We zijn sinds kort in gesprek met een aanbieder om te kijken of we intensiever kunnen samenwerken zodat we nog meer kunnen bieden”, voegt Hilgenga toe. “We kijken of we het anders kunnen organiseren. Ik heb goede hoop dat dat gaat lukken, want met die vraag zijn we ook begonnen in de gesprekken met de gemeente: hoe kunnen we het op een andere manier organiseren?”

MEER INFORMATIE

Karin Hilgenga

k.hilgenga@po2203.nl
www.opdcmeppeel.nl

Sander van de Belt

s.vandebelt@po2203.nl
www.opdcmeppeel.nl